

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

The Administration applying good governance of educational institutions
Under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1

จิรนาถ ภูริเศวตกำจร¹ อนันต์ ไกรบำรุง² ขนิษฐา แก้วเอียด³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติสูงคือ ด้านประสิทธิภาพ รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใสและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านหลักประสิทธิผล

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดของครูผู้สอนจำแนกตาม ระดับการศึกษา, ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

คำสำคัญ : การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The sample consisted of 309 teachers. The research instruments were a 5 level estimation questionnaire with reliability equal to 0.89 Analyze the data by using frequency and percentage (%) standard deviation (S.D)

The results of the research are as follows: 1) Administration applying good governance of educational institutions of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 1 has the highest level of operation. When considering each aspect, it is found that the aspect that

¹ (อาจารย์ ดร.) อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยนครราชสีมา sirikan8216@gmail.com

² (นางวาทาศิโท ดร.อนันต์ ไกรบำรุง) หัวหน้าแผนกสื่อสารกองบินดอนเมือง sirikan8216@gmail.com

³ อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยนครราชสีมา newkhanitta1967@gmail.com

has high performance is Performance Followed by transparency and the least performing were Effectiveness. 2) The results of the comparison of the teachers' opinions, classified by education level, work experience, and size of educational institutions were not different in overall and each aspect.

Keywords : administration, good governance

ความสำคัญและที่มาปัญหาการวิจัย

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544) ได้กำหนด ให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องการบริหารเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็น ถึงความสำเร็จ และความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพหรือความไร้ประสิทธิภาพขององค์กร การบริหารเป็นลักษณะการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยนำศาสตร์และศิลป์ พร้อมด้วยทรัพยากรทางการบริหารมาใช้ในกระบวนการบริหารได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ (รับขวัญ ภาคภูมิ, 2547) อาจกล่าวได้ว่าทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารผู้บริหารเป็นหลักชัยของหน่วยงาน และเป็นดวงประทีปของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกัน แนวคิดเรื่องการบริหารที่ดีจากต่างประเทศได้เผยแพร่เข้าสู่สังคมไทย โดยนักคิด นักวิชาการองค์กรพัฒนาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ความพยายามในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ลำพิ่ง อธิปณโณ, 2554) ประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานของการบริหารงานของผู้บริหารย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารงานรวมทั้งประสบการณ์ และทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร ในการดำเนินงานของผู้บริหาร

นั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการในการชักนำบุคคลในองค์กรให้มีความตั้งใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติงานซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในการบริหารงาน 3 ประการ คือ ทักษะด้านการทำงาน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และ ทักษะทางด้านความคิด

นอกจากนี้ ผู้บริหารต้องมีหลักในการดำเนินงานที่เหมาะสม อันจะส่งผลให้ผู้ร่วมงานหรือ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใสศรัทธาตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายดังนั้น การดำเนินงาน จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการนำ หลักการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้ สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่าย ราชการ และฝ่ายธุรกิจ เป็นการบริหารงานยุคใหม่ที่เน้นความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความประพฤติชอบ การมีส่วนร่วมและกระบวนการยุติธรรม โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 10 ประการ คือ หลัก ประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่ง ฉันทามติทั้งนี้เพื่อให้เกิดความ ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมการเอาใจใส่ในปัญหาของบ้านเมือง มีความกล้า หาญที่จะรับผิดชอบต่อการทำ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต ชยัน อดทน มี ระเบียบวินัย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่าง ประหยัด คุ่มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด ภาวะผู้นำเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้นำนั้นๆ มีคุณสมบัติความสามารถและ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพียงใด และผู้บริหารในฐานะผู้นำของหน่วยงานจะได้รับความร่วมมือด้วยดี ได้นั้น ในการบริหารจำเป็นต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงานเพราะภาวะผู้นำมีผลต่อการ ปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน และนอกจากการแสดงบทบาทภาวะผู้นำที่เหมาะสมแล้ว ผู้บริหารยังต้องนำหลักธรร มาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น จากที่กล่าวมา เพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอด ดุลยเดช ทรงมีกระแสพระราชดำรัสพระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน ในวันเสาร์ ที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2543 เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวกับการบริหาร โดยมีใจความตอนหนึ่งว่า “ข้าราชการผู้ ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดินจะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติด้วยความ เข้มแข็งเสียสละและระมัดระวัง ให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรงเป็นกลางด้วยความ ระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตนมีผลเกี่ยวเนื่อง ถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและ ของประชาชนทุกคน” (กรมตุลาการ, 2555 : 7) พระราชดำรัส ที่อัญเชิญมานี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของข้าราชการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับ และเชื่อถือ มีการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นภูมิคุ้มกันที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม ในปัจจุบันยังส่งผล กระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายๆ ด้านทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงด้านการศึกษา ดังนั้นในการบริหารงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ อย่างมากในการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งแต่เดิมการจัดการและการบริหารการศึกษาของไทยใช้ รูปแบบของการรวมอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลางมอบอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ

เพียงบางส่วนไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษา ในส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา (ศิริานถนันทน์ วัฒนภิมรณย์, 2547:1) หลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษาแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” การจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 24) ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังว่าการบริหารสถานศึกษานั้นจะเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวเป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School Based Management) ซึ่งนักการศึกษาบางท่านเชื่อว่า การกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2549 : 1) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองรัฐบาลจึงได้กำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ว่าให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาดังกล่าวจึงจัดเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนมีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้เป็นกาลเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาที่จะทำนิติกรรมสัญญา รวมทั้งมีการกระทำความผิดทั้งทรัพย์สินและการกระทำกิจการใดๆ ที่กฎหมายรับรองได้เองจากการที่สถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. 2546 นั้น ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีอำนาจ ในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อผู้บริหารมีอำนาจการบริหารสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดไว้จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่สถานศึกษาต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานโรงเรียน อันได้แก่ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักความคุ้มค่ามาครองไว้ในการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพราะว่าการบริหารสถานศึกษานั้นต้องมีการบริหารด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการทำงานได้อย่างมีคุณภาพและอย่างยั่งยืนใน การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องยึดการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม มีความโปร่งใสได้รับการยอมรับและเชื่อถือ ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานทุกด้านอยู่เสมอเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารโรงเรียน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยศึกษาตาม ขนาดของโรงเรียน และวุฒิการศึกษา โดยจะศึกษาในลักษณะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 ด้าน คือ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง

หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานมากขึ้น อันนำมาซึ่งประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา สังคมและประเทศชาติอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
2. เพื่อการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกเป็นระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 2,498 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 309 คน ได้มาโดยการโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นจึงทำการสุ่มแบบง่าย

2. ขอบเขตของตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ระดับการศึกษา

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

2.1.3 ขนาดของสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 หลักประสิทธิผล

2.2.2 หลักประสิทธิภาพ

2.2.3 หลักการตอบสนอง

2.2.4 หลักการรับผิดชอบ

2.2.5 หลักความโปร่งใส

2.2.6 หลักการมีส่วนร่วม

2.2.7 หลักการกระจายอำนาจ

2.2.8 หลักนิติธรรม

2.2.9 หลักความเสมอภาค

2.2.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีลักษณะ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) และหาค่า IOC หาค่าความเที่ยงตรง หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test แบบIndependent การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มใช้ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะมีการทดสอบรายคู่

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำวิจัย เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 สามารถ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมาคือด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการตอบสนอง ด้าน

หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักประสิทธิผลและด้านหลักนิติธรรม เป็นต้น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่าทั้งภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างทุกด้าน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

2. ครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ภาพรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าการบริหารงานของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ใช้หลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการนำมาใช้ประโยชน์บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อรทัย แสงทอง (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลและหลักบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มawangค์(2554) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปรเมศวร์ปญญาวิโร (แจ่มแจ่ม) (2554) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 โดยรวม

และรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การรับรู้ข้อมูลการบริหารของผู้บริหารจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างไรจึงทำให้ การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลการวิจัยจากการที่ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามและได้วิเคราะห์จึงพบว่าไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ พระมหาลำพิ่ง ธีรพลโญ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามบุคลากรที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตพิสุทธิ์ ชัชวาล (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโสมพะมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคเหนือ เขต 1 จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่านเขต 2 ครูผู้สอนมีระดับความเห็นว่าคุณสมบัติ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละด้านอยู่ในระดับมากจะเห็นได้ว่าผลการวิจัยนั้นได้นำมาซึ่งความสำเร็จ ในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารความสำเร็จนั้นก็คือการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน และเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ ให้ประเทศดำรง อยู่ได้ทั้งนี้ยังเป็นการ บรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขภาวะวิกฤติและอันตรายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพราะสังคม จะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้อง กับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและการเปลี่ยนแปลง ในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การบริหารสถานศึกษาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้นั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้อง มีการส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ด้าน ในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างให้กับครูผู้สอน บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตลอดจนชุมชนที่ตั้งของสถานศึกษา
2. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิได้มีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้มีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มี อยู่อย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด
3. ผู้บริหารควรควรให้การสนับสนุนให้ชุมชนหรือบุคลากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม การเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาจากกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างโดยรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ของจังหวัดนครราชสีมาทั้งหมด เพื่อศึกษาข้อมูลว่ามีการใช้ หลักธรรมาภิบาลมีความเหมือนหรือความแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร
3. ศึกษาความมีประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมศุลกากร. (2555). พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2549. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 28 สิงหาคม 2555). จาก : <http://www.customs.go.th/Conduct/conduct1.pdf>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์ ปรับแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หนังสืออ่านเพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่นระดับมัธยมศึกษา: เที้ยวแก่งคอย ไม่ไปไม่รู้. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

จิตพิสุทธ์ ชัชวาล. (2559). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาโสมพะมิตรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุริยวิทยาสาน.

พระประเมศวร์ ปญญาวิโร (แจ่มแจ้ง). 2554. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาลำพึง อีร์ปญโญ (เพ็ญญ์)(2553). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รับขวัญ ภาคภูมิ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ลำพึง เพ็ญญ์. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอเมืองลำพูน. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

NMCCON 2020

วันเสาร์ที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2563

The 7th National Conference
Nakhonratchasima College

- สมคิด มawangศ์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ รำไพพรรณี.
- อรรถัย แสงทอง. (2552). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่ง-งชั้น. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.